

Prov 1 – 2022

Högt och Lågt

En provning med Kopparpannans Whiskyklubb

Kilten

- Den moderna kilten kallas ofta “the little kilt” och det finns motstridiga uppgifter om att denna uppfanns av en engelsman, Thomas Rawlinson, under tidigare halvan av 1700-talet. Han tyckte att den kilt som normal användes i the Highlands, kallad “the belted plaid” eller “the great kilt” var slöseri med tyg och tid.
- Kiltens mönster, den s.k. “tartan” hade från början inte ett dugg med klan-/familj- tillhörighet att göra, det är ett påhitt av textilindustrin i början på 1800-talet. Färgen och mönstret man bar på sin kilt innan dess berodde mer på var i skottland man kom ifrån, vad som fanns tillgängligt och personlig smak.

Whisky #1 – Deanston 18YO

Nr på systembolaget: 85868

Ålder: 18 yo

Område: Highland

Alkoholhalt: 46,3%

Pris: 1289 SEK (efter prishöjning, 1199 SEK vid inköp)

Volym: 700 ml

Deanston själva beskriver doft och smak så här:

Doft: Ganska aromatisk, med balanserade toner av amerikansk ek. Blommig, maltig, gräsig, vanilj och honung med inslag av tobak och muskotnöt.

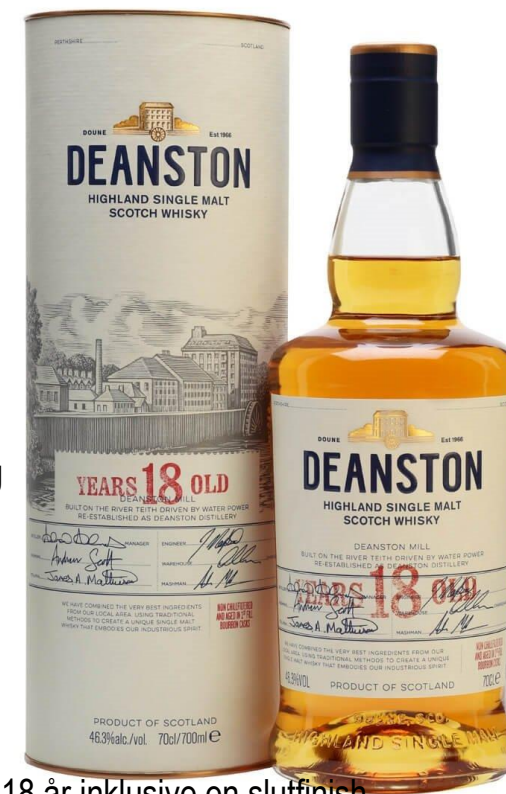
Smak: Söt och kryddig, citrus, kornsocker, pepparkakor, Manuka honung och vitpeppar.

Avslutning: Torr och kryddig. Den ebbar ut i varma toner av ingefära och honung.

Kuriosa om denna whisky

Denna whisky släpptes första gången 2015 som ett tillägg till Deanston's befintliga grundsortiment. Den har lagrats i totalt 18 år inklusive en slutfinish på first-fill kentucky bourbon fat. Den är buteljerad vid avv 46.3% och är inte kylfiltrerad. Den ska inte heller vara färgad enligt Deanston, men det framgår inte på varken flaska eller tub eller hemsida, vilket det oftast gör om så är fallet.

<https://deanstonmalt.com/>

Lite Deanston fakta

- Destilleriet är en föredetta bommulsfabrik som under sina glansdagar hade 1500 anställda. Bommulsfabriken stängde för gott 1965. Den byggdes om till destilleri 1966 och öppnade 1967.
- Grundaren heter Brodie Hepburn. Han såg potential i den gamla bommulsfabriken, där alla andra såg problem och konstaterade att vattnet i floden Teith var mjukt nog för whiskytillverkning. Han insåg också att Deanton's invånare var både passionerade och hade den höga arbetsmoral som krävs för att bli bra whiskytillverkare. Han tog en risk och den lönade sig.
- Floden Teith från vilken Deanston distillery tar sitt vatten är även dess energikälla. Man har egna turbiner som försörjer, destilleriet, alla kontor, besökscenter etc till 100% och har ändå 75% kapacitet över som säljs tillbaka till det nationella elnätverket.
- Deanston använder endast korn producerat i Skottland, så nära destilleriet som möjligt. För att ta hand om kornet används traditionella metoder och man använder sig av öppna mäsckar.
- Man använder jäskar i rostfritt stål och man låter jäsningen ta ganska lång tid ca 100 timmar. Man brukar säga att 50-60h är kort 65-75h är genomsnittlig och 75-120h lång tid.
- Man har två lågvinspannor på 20 000l vardera och två spritpannor på 17 000l vardera. Total kapacitet 3 000 000 liter/år
- Nuvarande Destillery Manager är Andrew Waite och Master Blender är Julieann Fernandez.

Whisky #2 – Bladnoch Vinaya

Nr på systembolaget: 54935

Ålder: NAS

Område: Lowland

Alkoholhalt: 46,7%

Pris: 699 SEK

Volym: 700 ml

Bladnoch själva beskriver doft och smak så här:

Doft: Söt, blommig, gräs med kokta karameller.

Smak: Fräscha gröna äpplen och choklad med en viss pepprighet.

Avslutning: Lätt och uppfriskande.

Kuriosa om denna whisky

Vinaya är sanskrit och betyder respekt och tacksamhet. Whiskyn har fått mogna i en mix av first-fill bourbon och first-fill sherryfat. När denna whisky skapades strävade man efter blommor, choklad och kryddor och ett komplext uttryck. Whiskyn är ej kylfiltrerad och ej färgad. Den kammade hem en bronsmedalj på World Whisky Award 2022 i kategorin Single Malt No-Age statement.

<https://bladnoch.com/>

Lite Bladnoch fakta

- Världens äldsta privatägda whiskydestilleri som fortfarande är i produktion. Historien tog sin början 1817 då bröderna John och Thomas McClelland fick licens att destillera whisky på Bladnoch farm.
- Bladnoch kallas the Queen of the Lowlands och är det sydligaste destilleriet i Skottland. Det ligger nära Wigtown.
- Nuvarande ägare är den australiske entreprenören David Prior, som tog över 2015. Han räddade därmed destilleriet som var planerat att läggas ner 2014, då hade ingen whisky producerats där sedan 2009. Han inledde med att stänga destilleriet och genomföra en 2 år lång välbehövlig reovering av destilleriet som återupptog produktionen i mitten av 2017.
- 2019 anslöt Master distiller Dr Nick Savage som en del kanske känner igen från Macallan, även han har australienska rötter.
- Bladnoch producerar även en premium blended whisky kallad Pure Scot.
- Malten kommer från brittiska gårdar och även på detta destilleri är jäsprocessen ganska lång, ca 80 timmar.
- Man har två lågvinspannor på 12 500l vardera och två spritpannor på 9 500l vardera. Total kapacitet 1 500 000 liter/per år
- Alkoholstyrkan på deras "new make" är 69% abv.

Whisky #3 – Clydeside Stobcross

Nr på systembolaget: 55039

Ålder: NAS

Område: Lowland

Alkoholhalt: 46%

Pris: 679 SEK

Volym: 700 ml

Clydeside själva beskriver doft och smak så här:

Doft: Blommiga toner och en frisk sötma med tropiska toner.

Smak: Frukträdgårdsfrukter med inslag av vitpeppar.

Avslutning: Frisk och fruktig.

Kuriosa om denna whisky

Tid och destillatörens färdigheter har gjort sin magi och förvandlat ingredienserna - vatten, mältat korn och jäst till något nytt, tillverkat på The Clydeside. Stobcross är namnet på vägen där destilleriet ligger. Denna Clydeside Single Malt är framställd med klart vatten från Loch Katrine, 100 % skotskt korn och har sedan mognat på en mix av ekfat av hög kvalitet, både Bourbon och Sherry har använts ca 70/30. Whiskyn är inte kylfiltrerad och inte färgad.

<https://www.theclydeside.com/>

Lite Clydeside fakta

- Destilleriet är förhållandevis nytt, det öppnade så sent som 2017 och den första whiskyn från destilleriet kom 2021. Ägaren Tim Morrison är dock ingen "nykomling" i whiskybranchen, hans far var Stanley P. Morrison som började handla med whisky redan 1925. Han hjälpte till att starta E. William Walker & Co, köpte den oberoende buteljeraren A.D. Rattray och ägde bl.a. Chivas Brothers, Bowmore, Glen Garioch vilket lade grunden till Morrison Bowmore Distillers.
- Ägaren Tim och brodern Brian köpte Auchentoshan 1984 och var majoritetsägare till 1994 då Suntory köpte 100% av aktierna i Morrison Bowmore. Tim gick sedan vidare och köpte tillbaka A.D. Rattray och lanserade en ny serie exklusiva buteljeringar.
- Destilleriet ligger i Glasgow hamn "the Old Queens Dock", närmare bestämt i det gamla pumphuset som gav hydraulkraft till den svängbro som öppnades när fartyg ankom eller avgick från hamnen.
- Även om destilleriet ligger vid floden Clyde så tar de vattnet från Loch Katrine ca 6,5 mil därifrån.
- Kornet tas från sju utvalda Lowland farmare. Mältningen sker dock offsite av det familjeägda Simpsons Malt.
- Man använder jäskar i rostfritt stål och jästiden är ca 72 timmar.
- Man har en lågvinspannor på 8 000l och en spritpanna på 5 000l. Det är ett effektivt destilleri, man lyckas klämma ur 420l sprit per ton malt. Total kapacitet ca 500 000 liter/per år
- Abv när man lägger "newmake" på fat är 73,5%.

Whisky #4 – Oban Special Release 2021

Nr på systembolaget: 41052

Ålder: 12 yo

Område: Highland

Alkoholhalt: 56,2%

Pris: 1299 SEK

Volym: 700 ml

Diageo beskriver doft och smak så här:

Doft: Mjuk, med maritima inslag av krispig ätbar tång, kristallsalt och nymald svartpeppar på en trätallrik. Kanske är den ackompanjerad av mycket lätt rökta filéer av vit fisk. Efter en stund tillsätts en sked sweet chilisås på tallriken och med en droppe vatten lite olivolja.

Smak: Mycket len, mjuk men ändå munfull i konsistensen, smaken är fruktig och lätt citrussöt, balanserad av en nypa salt samt en påträngande men aldrig överväldigande kryddighet från de nykolnade faten. Effekten är frodig och kraftfull, med en bra balans mellan kryddig ek och frisk, fruktig destillerikaraktär. Den är genomgående söt, en skvätt vatten lätt rundar av smakerna och tar fram mer av de fruktiga tonerna.

Avslutning: Ganska lång, kryddig med nymalen peppar. Vatten frambringar en härlig mjuk värme i eftersmaken, som för att förebåda en sista glimt av ljus.

Kuriosa om denna whisky

En stämningsfull whisky, skuggad av kryddor men samtidigt genomsyrad av solljus. En traditionell Oban som mognat på icke-traditionella fat som har mycket berättat eftersom den på ett skickligt sätt sammanflätat de ljusare och mörkare egenskaperna hos denna berömda bro mellan Highland och Island-stilarna av single malt..

<https://www.obanwhisky.com/> <https://www.malts.com> (Diageo)

Lite Oban fakta

- Oban uttalas OH-bin och betyder "liten vik" på gaeliska.
- Destilleriet är grundat 1794 och byggt av bröderna Hugh och John Stevenson. Destilleriet kom före staden som byggdes runt destilleriet och fick sina stadsrättigheter först 1811.
- När destilleriet byggdes låg det alldeles vid vattnet, men när stan växte behövdes mer mark och det byggdes en hamn. Nu är det 208 steg till vattnet. Vattnet till whiskyn tas tock från en sjö knappt 5 km från destilleriet.
- Oban har aldrig flyttat eller expanderat. Det täcker en yta av totalt 4279 kvadratmeter och är därmed ett av de mindre i Skottland.
- En stor del av taket på Oban är av skiffer och avtagbart för att kunna flytta utrustning in och ut.
- Oban är de som låter jäsprocessen ta längst tid av alla vi provat idag, hela 110 timmar. Jäskaren som används är av trä.
- Man köper sin malt från ett mälteri i Burghead utanför Elgin i Speyside. All torv som används är producerad i skottland.
- Man har en lågvinspannor på 12 600l och en spritpanna på 7 200l. Den årliga produktionen ligger på 670 000 liter.

Tack för denna gång!

Nästa provning är den 21 maj då även KWs årsmöte ska hållas.

Provningen kommer att ledas av Bjarne och Janne.

Ha en fortsatt trevlig kväll!